

Brusel 4. června 2025
(OR. en)

9447/25

Interinstitucionální spis:
2025/0651 (NLE)

ASILE 46
JAI 686
MIGR 193
COEST 412

NÁVRH

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	4. června 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 651 final
Předmět:	Návrh DOPORUČENÍ RADY o koordinovaném přístupu k ukončování dočasné ochrany vysídlených osob z Ukrajiny

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 651 final.

Příloha: COM(2025) 651 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 4.6.2025
COM(2025) 651 final

2025/0651 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o koordinovaném přístupu k ukončování dočasné ochrany vysídlených osob z Ukrajiny

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Dne 4. března 2022 přijala Rada prováděcí rozhodnutí 2022/382 a aktivovala směrnici Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 (směrnice o dočasné ochraně) pro určité kategorie osob vysídlených dne 24. února 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil na Ukrajinu, jež v uvedený den začala. Podle čl. 4 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně trvala dočasná ochrana nejprve jeden rok, tedy do 4. března 2023, a poté byla automaticky prodloužena o další rok do 4. března 2024.

Od tohoto data byla doba trvání dočasné ochrany prodloužena ještě dvakrát. Dne 19. října 2023 přijala Rada prováděcí rozhodnutí (EU) 2023/2409 o prodloužení dočasné ochrany do 4. března 2025. Dne 25. června 2024 přijala Rada prováděcí rozhodnutí (EU) 2024/1836 o prodloužení dočasné ochrany o další rok, tedy do 4. března 2026.

Směrnice o dočasné ochraně i nadále poskytuje pevný právní rámec umožňující zajistit uplatňování stejných harmonizovaných norem ochrany pro miliony lidí prchajících před válkou na Ukrajině do EU. Vzhledem k tomu, že přetrvávají důvody pro poskytnutí dočasné ochrany vzhledem k pokračující nestabilní situaci na Ukrajině, která zatím neumožňuje učinit závěr, že existují bezpečné a trvalé podmínky pro návrat, a vzhledem k pokračující nejistotě, jak se bude situace v zemi vyvíjet, předkládá Komise tento návrh doporučení Rady společně s návrhem na prodloužení dočasné ochrany o další rok, tedy do 4. března 2027.

Dočasná ochrana je ze své podstaty dočasná. Až se v budoucnu změní okolnosti tak, že budou poskytovat dostatečnou jistotu ohledně situace na Ukrajině, a zejména umožní dospět k závěru, že nastaly bezpečné a trvalé podmínky pro návrat, bude třeba dočasnou ochranu ukončit. Je třeba, abychom byli na tuto budoucí změnu připraveni. Proto je nezbytné připravit podmínky pro plynulé a dobře koordinované ukončování dočasné ochrany, které uspokojí potřeby osob pobývajících v EU a zároveň zohlední kapacity a potřeby Ukrajiny v oblasti obnovy.

S definicí dočasné ochrany je rovněž spojena potřeba vyhnout se rizikům pro vnitrostátní azylové systémy členských států, které by jinak nebyly schopny zpracovávat velké množství žádostí o mezinárodní ochranu, aniž by bylo narušeno jejich účinné fungování. Tato úvaha má klíčový význam při mapování přechodu k ukončování dočasné ochrany, přičemž cílem je zajistit, aby budoucí ukončení dočasné ochrany nemělo nepříznivý dopad na vnitrostátní azylové systémy.

EU potřebuje do budoucna společný přístup. Náš přístup musí vyvažovat zájmy členských států, lidí, kteří v EU hledali útočiště, i Ukrajiny a zároveň nabízet předvídatelnost, stabilitu a vyváženější dopad na všechny členské státy. Společný evropský přístup nám rovněž umožňuje v plném rozsahu zohlednit názory ukrajinské vlády a potřeby obnovy země.

V této souvislosti navrhuje Komise soubor koordinovaných opatření pro přechod od dočasné ochrany k jiným druhům právního postavení a také pro podporu osob, které si přejí vrátit se domů, jakmile to situace umožní. Znalost toho, co se stane, až dočasná ochrana skončí, a poskytnutí možností dalšího oprávněného pobytu v EU i možností návratu domů by osobám požívajícím dočasné ochrany umožnily informovaně se rozhodnout o své budoucnosti a zároveň by zajistily právní jistotu ohledně jejich postavení.

Na základě těchto úvah Komise navrhuje, aby se doporučení Rady zaměřilo na čtyři soubory opatření, jejichž cílem bude:

- 1) podporovat a usnadňovat přechod na jiné druhy právního postavení již před ukončením dočasné ochrany;
- 2) připravit podmínky pro bezproblémovou a udržitelnou reintegraci na Ukrajině;
- 3) zajistit poskytování informací vysídleným osobám a
- 4) zajistit koordinaci, monitorování a výměnu informací mezi členskými státy a s ukrajinskými orgány.

Opatření na podporu a usnadnění přechodu na jiné druhy právního postavení již před ukončením dočasné ochrany

Dočasná ochrana byla původně aktivována s cílem poskytnout okamžitou pomoc osobám prchajícím před ruskou útočnou válkou proti Ukrajině, zajistit, aby azylové systémy členských států nebyly přetíženy velkým počtem žádostí o mezinárodní ochranu, a zabránit riziku, že členské státy nebudou schopny žádosti zpracovávat, aniž by to mělo nepříznivý dopad na jejich účinné fungování, v zájmu osob, které o ochranu žádají. Mnoho vysídlených osob, které využily dočasnou ochranu, žije nyní v EU již několik let a začlenily se do příslušné hostitelské společnosti tím, že se naučily jazyk, našly si zaměstnání a začaly se vzdělávat.

Bylo by proto vhodné, aby těmto osobám byla nabídnuta možnost přechodu na vnitrostátní právní postavení lépe odpovídající jejich skutečné situaci v Unii a aby k tomuto přechodu byly vybízeny. Může se jednat například o povolení k pobytu na základě zaměstnání, vzdělání, výzkumu, rodinných důvodů nebo v příslušných případech o vnitrostátní právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta. Současně mohou existovat další osoby, které nespadají pod žádné ze stávajících vnitrostátních povolení. Některé členské státy vytvářejí takzvaná „souhrnná“ povolení, jejichž cílem je poskytnout stejné povolení všem osobám, které využívají dočasnou ochranu a pobývají v hostitelském členském státě alespoň po určitou dobu, bez ohledu na jejich individuální situaci. Tato vnitrostátní postavení by mohla nabídnout větší stabilitu než každoročně prodlužovaná dočasná ochrana.

Je rovněž třeba rozvíjet nebo posilovat poskytování informací podporujících tento přechod na jiná postavení, protože je důležité, aby osoby požívající dočasnou ochranu při přechodu na tato povolení k pobytu pochopily výhody těchto postavení a svá práva a aby jim byla poskytnuta ujistění, že budou existovat alternativy k žádosti o mezinárodní ochranu.

Aby členské státy podpořily přechod osob požívajících dočasnou ochranu na jiná právní postavení a nabídly jim za těchto výjimečných okolností alternativní možnosti, měly by zejména v případech, kdy není možný přechod na vnitrostátní právní postavení, umožnit osobám požívajícím dočasnou ochranu, které by jinak měly na základě práva EU nárok na jiné postavení¹, aby požádaly o povolení upravená směrnicí o modré kartě², směrnicí o jednotném

¹ Směrnice EU o legální migraci se nevztahují na státní příslušníky třetích zemí pouze na základě toho, že se jedná o osoby požívající dočasnou ochranu v souladu se směrnicí Rady 2001/55/ES v některém členském státě.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1883 ze dne 20. října 2021 o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci a o zrušení směrnice Rady 2009/50/ES (Úř. věst. L 382, 28.10.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2021/1883/oj>).

povolení³ a směrnicí o studentech a výzkumných pracovnících⁴. To je možné za předpokladu, že nebudou držiteli tohoto postavení současně s povolením uděleným podle uvedených směrnic.

Členské státy by měly co nejdříve, nejpozději však v okamžiku podání žádosti o povolení, osoby požívající dočasné ochrany informovat o rozdílu mezi právy udělenými na základě dočasné ochrany a na základě těchto směrnic. Měly by je také co nejdříve, nejpozději však v době podání žádosti, informovat o tom, že nemohou současně využívat dočasnou ochranu a získat povolení podle těchto směrnic.

Opatření připravující podmínky pro bezproblémovou a udržitelnou reintegraci na Ukrajině

Vzhledem k tomu, že členské státy jsou připraveny na postupné ukončení dočasné ochrany, je nezbytné zajistit, aby návrat domů a reintegrace na Ukrajině probíhaly spořádaným a humánním způsobem a aby byly podpořeny osoby, které jsou ochotny a schopny se na Ukrajinu vrátit, přičemž je třeba zohlednit jejich různou individuální situaci. Některé z nich se totiž mohou chystat k návratu domů již v krátkodobém horizontu, zatímco jiné mohou vzhledem ke své specifické situaci potřebovat více času.

Navíc bude Ukrajina i za mírové situace potřebovat čas na obnovu své kapacity, aby mohla přijmout zpět všechny osoby vysídlené v důsledku války. Ukrajina potřebuje svůj lidský kapitál a pracuje na zajištění podmínek usnadňujících návrat Ukrajinců, kteří pobývají na území EU. Je proto nezbytné zohlednit schopnost Ukrajiny udržitelným způsobem reintegrovat všechny osoby vysídlené v důsledku války. Aby tento proces pomohl Ukrajině v jejím úsilí, měl by být řízen postupně a měl by zohledňovat problémy Ukrajiny, zejména s ohledem na zvláštní potřeby zranitelných osob. Směrnice o dočasné ochraně obsahuje několik ustanovení, která nabízejí možnosti řešení těchto druhů situací.

Ustanovení čl. 21 odst. 1 směrnice vyžaduje, aby členské státy přijaly nezbytná opatření umožňující dobrovolný návrat osob požívajících dočasnou ochranu nebo osob, jejichž dočasná ochrana skončila, s cílem umožnit jim návrat s plným ohledem na lidskou důstojnost. V této souvislosti by členské státy měly umožnit **zkušební návštěvy Ukrajiny** na vlastní náklady. Tyto zkušební návštěvy mohou sloužit jako opatření k posílení důvěry osob požívajících dočasnou ochranu, které zvažují návrat domů, a pomoci jim učinit informovaná rozhodnutí, která podpoří udržitelnost jejich návratu na Ukrajinu. Zkušební návštěvy jim mohou pomoci, aby zkontrolovaly situaci týkající se jejich rodiny nebo majetku, posoudily míru zkázy ve své komunitě a obecně celkové podmínky ve své domovské zemi.

Členské státy by měly v kontextu bezproblémového ukončování dočasné ochrany zavést k podpoře zkušebních návštěv strukturovanější přístup. Je však nezbytné, aby v případech, kdy členské státy zkušební návštěvy umožňují, byly stanoveny parametry a podmínky takových

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1233 ze dne 24. dubna 2024 o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě (Úř. věst. 2024/1233, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1233/oj>).

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair (Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/801/oj>).

návštěv, jakož i požadavky na ně, aby byly koordinovány s ostatními členskými státy a sdělovány transparentním způsobem. Členský stát by měl za tímto účelem zřídit kontaktní místa. Je rovněž nezbytné vzít v úvahu, že některé osoby požívající dočasné ochrany nebudou schopny tyto zkušební návštěvy samy zorganizovat a financovat, a členský stát může v takovém případě zvážit, zda tyto zkušební návštěvy zorganizuje a podpoří sám.

V rámci opatření umožňujících dobrovolný návrat osob, které požívaly dočasné ochrany, by členské státy měly zavést **programy dobrovolného návratu**. Tyto programy se nepovažují za programy podle směrnice o navrácení, protože dotyčné osoby pobývají v hostitelském členském státě až do ukončení dočasné ochrany oprávněně, a proto se nevyžaduje rozhodnutí o navrácení. Jedná se naopak o programy, které by mohly umožnit udržitelný, postupný a spořádaný návrat domů u osob, na které se v daném členském státě dříve vztahovala dočasná ochrana, s přihlédnutím k potřebám a možnostem Ukrajiny i vysídlených osob.

Vzhledem ke složitosti situace a s ohledem na osoby, které v zemi zůstaly, včetně vnitřně vysídlených osob, by programy dobrovolného návratu měly být koncipovány tak, aby podporovaly sociální soudržnost na Ukrajině, a přinášely tak výhody místní komunitě na místo toho, aby měly formu individualizovaných balíčků dávek. Z tohoto důvodu by při přípravě a provádění takových programů dobrovolného návratu měla zásadní význam úzká koordinace s ukrajinskými orgány.

Klíčovou roli při zachování lidského kapitálu a vytváření podmínek pro návrat bude hrát Investiční rámec pro Ukrajinu⁵. Prioritními oblastmi jsou vzdělávání, bydlení, zdravotní péče, sociální služby a sociální ochrana. Probíhající projekty podporují obnovu obecní infrastruktury a pomáhají financovat podniky postižené válkou. Nové investiční programy přijaté v březnu 2025 podpoří potřeby v oblasti bydlení a budoucí výzvy budou zahrnovat přístup k financování a pracovním místům pro zranitelné skupiny včetně navrácených osob. Tyto programy dobrovolného návratu by měly být komplexní a je třeba o nich srozumitelně komunikovat. Členské státy by měly pro využívání těchto programů stanovit podmínky způsobilosti. Aby se omezila rizika možného zneužití, měly by být osoby, které se pro tuto možnost rozhodnou, povinny přihlásit se do programu dobrovolného návratu.

Programy dobrovolného návratu zavedené členskými státy by měly mít omezenou a pevně stanovenou dobu trvání po skončení dočasné ochrany. Bylo by důležité koordinovat počáteční dobu trvání programů dobrovolného návratu vzájemně mezi členskými státy EU a s ukrajinskými orgány. Doba trvání, která by mohla dosáhnout až jednoho roku, by napomohla koordinaci s ukrajinskými orgány s cílem uspokojit potřeby dotčených osob při jejich reintegraci do komunit na Ukrajině, například při hledání ubytování či bydlení, zaměstnání nebo zajištění přístupu k základním službám a infrastrukturám včetně lékařské péče.

Vzhledem k tomu, že okolnosti na místě se mohou od nynějšího okamžiku do doby ukončení dočasné ochrany vyvíjet, měly by členské státy rovněž mezi sebou i s ukrajinskými orgány koordinovat dobu trvání programů dobrovolného návratu a stanovení jiné nebo prodloužené lhůty k dobrovolnému opuštění území v rámci programů dobrovolného návratu, pokud

⁵ Investiční rámec pro Ukrajinu je součástí Nástroje pro Ukrajinu ve výši 50 miliard EUR, jehož cílem je přilákat veřejné a soukromé investice na obnovu a rekonstrukci Ukrajiny. Disponuje finančními nástroji v celkové výši 9,3 miliardy EUR, z toho 7,8 miliardy EUR připadá na záruky za úvěry a 1,5 miliardy EUR na kombinované financování. Jeho cílem je mobilizovat 40 miliard EUR investic na obnovu, rekonstrukci a modernizaci.

předpokládaná doba nebude dostatečná pro zajištění postupné a udržitelné reintegrace na Ukrajině.

Ustanovení čl. 21 odst. 3 směrnice navíc umožňuje *individuální rozšíření* povinností členského státu na osoby, které požívaly dočasné ochrany a které využily program dobrovolného návratu. Aby se snížila administrativní zátěž spojená s rozšiřováním v jednotlivých případech, měly by členské státy v souladu s čl. 21 odst. 3 standardně rozšířit všechna práva spojená s dočasnou ochranou na osoby zařazené do programu dobrovolného návratu, a to až do data návratu na Ukrajinu nebo do konce lhůty k dobrovolnému opuštění území v rámci uvedeného programu. Aby byla zajištěna kontinuita a předešlo se situacím, kdy by osoby, které využily dočasné ochrany, pobývaly bezprostředně po skončení dočasné ochrany na území členských států neoprávněně, měly by členské státy navíc zajistit, aby osoby, které využily dočasné ochrany, mohly oprávněně pobývat na území daného členského státu v období mezi skončením dočasné ochrany a dobou, kdy se tyto osoby mohou přihlásit do programu dobrovolného návratu.

Směrnice rovněž obsahuje ustanovení pro případy, kdy se tyto osoby nemohou vrátit z důvodu specifických okolností, zejména zdravotního stavu. V souladu s ustanovením čl. 23 odst. 1 směrnice přijmou členské státy potřebná opatření týkající se podmínek pobytu osob, které požívaly dočasné ochrany a u kterých není možné vzhledem k jejich zdravotnímu stavu očekávat, že by mohly cestovat, například pokud by přerušení léčby vedlo k závažným nepříznivým následkům. Toto opatření by zajistilo další oprávněný pobyt a záchrannou síť osobám, kterým brání v cestování jejich zdravotní stav nebo jiné osobní potíže.

Vzhledem k důsledkům války je možné, že Ukrajina nebude v okamžiku skončení dočasné ochrany schopna uspokojit potřeby osob s určitou specifickou zranitelností, a to i mimo oblast zdraví. Členské státy by měly být s ohledem na čl. 23 odst. 1 směrnice vybízeny k tomu, aby poskytly možnosti pokračování oprávněného pobytu také dalším zranitelným osobám, na které se nevztahuje přechod na jiné druhy postavení ani možnost, kterou již směrnice nabízí podle článků 21 a 23, a jejichž individuální situace nemusí návrat umožňovat (například proto, že mají jiné druhy zranitelnosti, které Ukrajina nebude bezprostředně po ukončení dočasné ochrany schopna řešit). To by rovněž přispělo k udržitelnému, postupnému a spořádanému přechodu jak pro osoby v nouzi, tak pro Ukrajinu.

Členské státy navíc mohou podle čl. 23 odst. 2 směrnice o dočasné ochraně povolit rodinám, jejichž děti jsou nezletilé a navštěvují školu v členském státě, aby využily podmínky pobytu umožňující těmto dětem dokončit probíhající období školní docházky. Využívání tohoto ustanovení je třeba podporovat.

Opatření k zajištění informovanosti vysídlených osob

Mnohá z výše uvedených opatření vyžadují, aby byly vysídlené osoby řádně informovány a mohly se tak informovaně rozhodovat s plným vědomím všech skutečností. V této souvislosti je nezbytné, aby členské státy vytvořily potřebné struktury a postupy včetně informačních kampaní, a zároveň maximálně využívaly stávající nástroje a kanály, aby se zabránilo zdvojování úsilí.

Některé členské státy navíc na základě iniciativy⁶ ukrajinského ministra národní jednoty, která je zaměřena na zřizování středisek v členských státech pro udržování spojení s Ukrajinci

⁶ Nařízení 2113 Kabinetu ministrů Ukrajiny z ledna 2025.

žijícími v zahraničí, projevíly o tato střediska jednoty (*Unity Hubs*) zájem a v současné době je na svém území zřizují.

Tato střediska jednoty budou sloužit jako víceúčelová informační střediska jak pro integraci vysídlených osob do hostitelské společnosti, tak pro jejich návrat zpět na Ukrajinu. V této souvislosti a s cílem zefektivnit probíhající úsilí by tato střediska jednoty mohla být využívána rovněž k poskytování informací o přechodu na vnitrostátní postavení, zkušebních návštěvách na Ukrajině a programech dobrovolného návratu, aby bylo zaručeno, že veškerá rozhodnutí vysídlených osob jsou přijímána s plným vědomím všech skutečností v souladu s čl. 21 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES.

Na podporu zřizování středisek jednoty mohou členské státy využít své programy v rámci Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF) včetně dodatečných přidělů vyplývajících z revize víceletého finančního rámce a přezkumu národních programů v polovině období. Za tímto účelem mohou získat podporu také od mezinárodních organizací a třetích zemí a jsou vyzývány, aby začlenily znalosti, kapacity a sítě, které tyto organizace nabízejí, do svých individuálních plánů na převedení konceptu středisek jednoty do praxe.

Opatření k zajištění koordinace, monitorování a výměny informací mezi členskými státy a s ukrajinskými orgány

Je nezbytné zajistit koordinovaný přístup členských států a ukrajinských orgánů k provádění navrhovaných opatření. V této souvislosti by členské státy měly využívat stávající struktury ke koordinaci, výměně informací a monitorování situace na místě, a to i v rámci Platformy solidarity, přičemž k účasti na této platformě budou přizvány podle potřeby i ukrajinské orgány.

Eurostat sice připravuje oficiální evropské statistiky o dočasné ochraně, avšak v zájmu zajištění včasného situačního obrazu pro operativní účely je nezbytné, aby členské státy pravidelně aktualizovaly své údaje na Platformě pro registraci dočasné ochrany včetně číselných údajů o neaktivních registracích. Jelikož ukončování dočasné ochrany povede k významným změnám v postavení vysídlených osob, je nezbytné mít přesný a aktuální přehled o vývoji situace. Členské státy by proto měly do Platformy pro registraci dočasné ochrany pravidelně a včas vkládat přesné údaje včetně číselných údajů o neaktivních registracích.

• Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky

Cílem tohoto návrhu je připravit podmínky pro koordinované ukončování dočasné ochrany a umožnit členským státům, aby předem připravily další kroky, a zároveň poskytnout osobám, které uprchly před válkou na Ukrajině, jednoznačné informace o jejich právním postavení.

• Soulad s ostatními politikami Unie

Tento návrh pomáhá členským státům při uspokojování potřeb osob, které uprchly před válkou na Ukrajině, a Ukrajině pomáhá v jejím úsilí o reintegraci osob, které se vracejí domů.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU), a zejména její čl. 78 odst. 1, čl. 79 odst. 1, jakož i čl. 292 první a druhá věta této smlouvy, které umožňují Radě přijímat doporučení. Podle tohoto ustanovení rozhoduje Rada na návrh Komise ve všech případech, kdy má podle Smluv přijmout akt na návrh Komise.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Hlava V Smlouvy o fungování EU, která se týká prostoru svobody, bezpečnosti a práva, svěřuje některé pravomoci v této oblasti Evropské unii. Tyto pravomoci musí být vykonávány v souladu článkem 5 Smlouvy o Evropské unii, tj. pouze tehdy a do té míry, pokud cílů zamýšlené činnosti nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich, z důvodu jejího rozsahu či účinků, může být lépe dosaženo na úrovni Evropské unie.

Situace na Ukrajině, k níž došlo v důsledku ruské útočné války, má nadále dopad na EU jako celek. Reakce Evropské unie byla bezprecedentní a jednotná. Z toho vyplývá, že jsou stále nutná řešení na úrovni EU, podpora ze strany EU i silná koordinace na úrovni EU, neboť je neustále zapotřebí, aby všechny členské státy společně účinně reagovaly na situaci a zajistily uplatňování stejných norem a harmonizovaného souboru práv v celé Unii pro 4,3 milionu osob, které v současné době na jejím území pobývají.

Je zřejmé, že opatření přijatá jednotlivými členskými státy nemohou uspokojivě reagovat na potřebu společného přístupu EU k ukončování dočasné ochrany, což jednoznačně představuje výzvu pro celou EU, neboť jednotlivá opatření přijatá jedním členským státem budou mít dopad na jiné členské státy, včetně dopadu na potenciální druhotný pohyb. Je zapotřebí společného přístupu, kterého nemohou uspokojivě dosáhnout jednotlivé členské státy, který vyžaduje kolektivní odpovědnost členských států a kterého lze z důvodu rozsahu a účinků tohoto navrhovaného doporučení Rady lépe dosáhnout a lépe jej koordinovat na úrovni Unie, jak rovněž uvedly samy členské státy. Unie proto musí jednat a smí přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity, jak to stanoví čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii.

- **Proporcionalita**

V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v čl. 5 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii stanoví navrhované doporučení Rady koordinované ukončování dočasné ochrany v zájmu dotčených vysídlených osob a s cílem zabránit možným negativním dopadům rozdílných nebo nejednotných přístupů jednotlivých členských států. Návrh nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné a přiměřené pro dosažení zamýšlených cílů.

- **Volba nástroje**

Nástrojem je návrh Komise na doporučení Rady umožňující vytvořit koordinovaný přístup na úrovni EU, který by zajistil kolektivní odpovědnost členských států za přijatá opatření a nezbytnou podporu orgánů EU.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

[Nepoužije se]

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Komise za účelem shromáždění informací založených na důkazech pravidelně vedla konzultace s orgány členských států, příslušnými agenturami EU, ukrajinskými orgány a mezinárodními organizacemi a zároveň si průběžně vyměňovala informace s nevládními organizacemi a organizacemi občanské společnosti.

Komise ve spolupráci s rotujícími předsednictvími Rady Evropské unie konzultovala budoucnost dočasné ochrany s členskými státy na různých fórech a při několika příležitostech

v dubnu 2024, a to mimo jiné v rámci Strategického výboru Rady pro přistěhovalectví, hranice a azyl (SCIFA), Pracovní skupiny pro azyl a Pracovní skupiny pro integraci, migraci a vyhoštění. Členské státy při této příležitosti zdůraznily, že je třeba na úrovni EU zajistit koordinovaný přístup k ukončování dočasné ochrany, který by doprovázel další prodloužení postavení do března 2027, s cílem zaručit dobu potřebnou pro postupný přístup a zároveň zajistit jasné informace pro vysídlené osoby v EU.

Na zasedání výboru SCIFA ze dne 10. dubna 2025 členské státy rovněž vyjádřily podporu tomu, aby ukončování ochrany mělo podobu doporučení Rady, které by upravovalo minimálně přechod na jiné druhy právního postavení a opatření zajišťující postupný návrat na Ukrajinu, aby byla zaručena kolektivní odpovědnost členských států. Komise zároveň vedla pravidelné konzultace s členskými státy nejvíce postiženými přijetím velkého počtu vysídlených osob z Ukrajiny na svém území.

V rámci Platformy solidarity se konaly doplňující diskuse, při nichž členské státy znovu zdůraznily potřebu koordinovaného přístupu k ukončování dočasné ochrany, který by byl flexibilní a byl by prováděn společně na evropské úrovni. Současně Komise udržovala pravidelné kontakty s ukrajinskými orgány, aby lépe porozuměla jejich potřebám. V souladu s článkem 3 směrnice o dočasné ochraně Komise navíc vedla konzultace konkrétně s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), který situaci posuzoval a poskytl příslušné podklady, přičemž zdůraznil potřebu společné reakce na úrovni EU, jež by zajistila jasnost, řádná práva a řešení pro vysídlené osoby.

V březnu 2025 zveřejnilo 109 humanitárních organizací a organizací občanské společnosti společné prohlášení⁷ k situaci vysídlených osob z Ukrajiny, ve kterém vyzvaly Komisi, aby navrhla další prodloužení dočasné ochrany do března 2027 a zároveň nabídla jasnou představu o budoucnosti dočasné ochrany a právním postavení rezidenta v případě osob vysídlených z Ukrajiny.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

[Nepoužije se]

- **Posouzení dopadů**

[Nepoužije se]

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

[Nepoužije se]

- **Základní práva**

Tento návrh respektuje základní práva a ctí zásady uvedené v člancích 1, 7, 18, 19, 24, 25 a 26 Listiny základních práv Evropské unie, jakož i povinnosti stanovené v mezinárodním právu včetně Ženevské úmluvy ze dne 28. července 1951 o právním postavení uprchlíků ve znění Newyorského protokolu ze dne 31. ledna 1967.

⁷ Three years since the activation of the Temporary Protection Directive: from emergency to longer-term solutions (Tři roky od aktivace směrnice o dočasné ochraně: od krizové reakce k dlouhodobým řešením).

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Od začátku útočné války Ruska proti Ukrajině byly potřeby financování spojené s uplatňováním směrnice o dočasné ochraně pokryty v rámci rozpočtu stávajících nástrojů financování EU na období 2014–2020 a 2021–2027, zejména v rámci příslušných fondů v oblasti vnitřních věcí a politiky soudržnosti⁸.

Kromě toho bylo v rámci tematického nástroje AMIF a tematického nástroje BMVI uvolněno 400 milionů EUR na mimořádnou pomoc členským státům nejvíce postiženým hromadným přílivem vysídlených osob z Ukrajiny⁹.

Na jaře 2025 Komise oznámila, že budou uvolněny 3 miliardy EUR na finanční podporu členských států do konce roku 2027 na provádění paktu a na přijímání osob z Ukrajiny, které požívají dočasné ochrany. Členské státy mohou k pokrytí potřeb souvisejících s dočasnou ochranou využít rovněž přiděly, na které jim vznikl nárok v rámci přezkumu AMIF v polovině období.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

[Nepoužije se]

- **Informativní dokumenty (u směrnic)**

[Nepoužije

se]

⁸ Akce v rámci politiky soudržnosti na podporu uprchlíků v Evropě, tzv. balíček CARE (CARE, CARE-plus a Fast-CARE).

⁹ Mimořádná pomoc byla přidělena deseti členským státům (PL, CZ, RO, HU, LT, LV, EE, BG, SK a CY).

Návrh

DOPORUČENÍ RADY**o koordinovaném přístupu k ukončování dočasné ochrany vysídlených osob z Ukrajiny**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 78 odst. 1, čl. 79 odst. 1 a článek 292 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- 1) Dočasná ochrana vysídlených osob z Ukrajiny, které se kvůli ruské vojenské agresi nemohou vrátit do země nebo oblasti původu, zavedená prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 a prodloužená prováděcími rozhodnutími Rady (EU) 2023/2409¹⁰, (EU) 2024/1836¹¹ a (EU) 2025/...¹² platí do 4. března 2027. Dočasná ochrana je sice i nadále důkazem jednoty a solidarity Unie s ukrajinským lidem, avšak ze své podstaty je pouze dočasná. Je proto nutné připravit cestu k postupnému, udržitelnému a dobře koordinovanému ukončování tohoto postavení pro dobu, kdy na Ukrajině nastanou příznivé podmínky pro ukončení dočasné ochrany, a zároveň zohlednit kapacity a potřeby Ukrajiny v oblasti obnovy.
- 2) Členské státy vyzvaly v rámci diskusí o budoucnosti dočasné ochrany k takovému koordinovanému přístupu na úrovni Unie. V návaznosti na zkušenosti členských států po aktivaci směrnice Rady 2001/55/ES je v průběhu celého tohoto procesu zásadní zajistit kolektivní odpovědnost a sdílenou odpovědnost všech členských států na úrovni Unie.
- 3) Jedním z cílů aktivace směrnice 2001/55/ES bylo zabránit přetížení azylových systémů členských států a jejich neschopnosti zpracovávat velký počet žádostí o mezinárodní ochranu, aniž by to mělo nepříznivé dopady na jejich účinné fungování, v zájmu osob žádajících o ochranu. Tato záležitost má i nadále klíčový význam při mapování ukončování dočasné ochrany. Ukrajina bude navíc i za mírové situace potřebovat čas na obnovu své kapacity potřebné k tomu, aby byla schopna přijmout zpět všechny osoby vysídlené v důsledku války. Pro podporu Ukrajiny v jejím úsilí o reintegraci vysídlených osob je proto důležité, aby byl tento proces řízen pružně, postupně a s ohledem na individuální situaci dotčených osob. Tento přechod by proto měl vyhovovat potřebám osob, které v současné době požívají dočasné ochrany, jakož

¹⁰ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2023/2409 ze dne 19. října 2023 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (Úř. věst. L, 2023/2409, 24.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj).

¹¹ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2024/1836 ze dne 25. června 2024 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (Úř. věst. L, 2024/1836, 3.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

¹² Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/... ze dne ... o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (Úř. věst. L, ..., ELI: ...).

i potřebám Ukrajiny, přičemž by měla být zachována integrita azylových systémů členských států.

- 4) Mnoho vysídlených osob, které využily dočasné ochrany, žije nyní v Unii již několik let a začlenily se do příslušné hostitelské společnosti tím, že se naučily jazyk, našly si zaměstnání a začaly se vzdělávat. Je proto vhodné nabídnout jim možnost přechodu na vnitrostátní právní postavení lépe odpovídající jejich skutečné situaci v Unii již nyní, pokud splňují podmínky pro pokračování oprávněného pobytu z jiných důvodů. Může se jednat například o povolení k pobytu na základě zaměstnání, vzdělávání, výzkumu nebo z rodinných důvodů. Členské státy by proto měly tento přechod podporovat a usnadňovat, a to i poskytováním jasných informací, které by dotčeným osobám pomohly pochopit výhody a práva, jež jim tato povolení k pobytu poskytují ve srovnání s dočasnou ochranou a mezinárodní ochranou.
- 5) Aby členské státy podpořily přechod osob požívajících dočasné ochrany na jiná právní postavení a nabídly jim za těchto výjimečných okolností alternativní možnosti, měly by zejména v případech, kdy není možný přístup k vnitrostátnímu právnímu postavení, umožnit osobám požívajícím dočasné ochrany, které by jinak měly na jiné postavení na základě práva EU nárok, aby požádaly o povolení upravená směrnicemi Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801¹³, (EU) 2021/1883¹⁴ a (EU) 2024/1233¹⁵. To je možné za předpokladu, že tyto osoby nebudou držiteli dočasné ochrany současně s povolením uděleným podle uvedených směrnic. Členské státy by proto měly co nejdříve, nejpozději však v okamžiku podání žádosti o povolení, informovat osoby požívající dočasné ochrany o rozdílu mezi právy udělenými na základě dočasné ochrany a na základě uvedených směrnic. Měly by je také co nejdříve, nejpozději však v době podání žádosti, informovat o tom, že nemohou současně využívat dočasnou ochranu a získat povolení podle těchto směrnic.
- 6) Aby byly členské státy na postupné ukončení dočasné ochrany připraveny, je nezbytné zajistit, že návrat domů a reintegrace na Ukrajině budou probíhat spořádaným a humánním způsobem, budou při něm zohledněny různé individuální situace vysídlených osob a že těm, kteří se chtějí a mohou na Ukrajinu vrátit, bude poskytnuta podpora. Zatímco některé osoby se mohou chystat k návratu domů již v krátkodobém horizontu, jiné mohou vzhledem ke své specifické situaci potřebovat více času. Je také nezbytné zohlednit schopnost Ukrajiny udržitelným způsobem reintegrovat všechny osoby vysídlené v důsledku války. Členské státy by proto měly přijmout opatření, která připraví podmínky pro bezproblémovou a udržitelnou reintegraci na Ukrajině s ohledem na všechny tyto aspekty, a to s plným využitím a rozšířením nástrojů, které jsou již stanoveny v člácích 21 a 23 směrnice Rady 2001/55/ES.

¹³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair (Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/801/oj>).

¹⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1883 ze dne 20. října 2021 o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci a o zrušení směrnice Rady 2009/50/ES (Úř. věst. L 382, 28.10.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2021/1883/oj>).

¹⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1233 ze dne 24. dubna 2024 o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě (Úř. věst. 2024/1233, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1233/oj>).

- 7) Osoby, které zvažují návrat domů na Ukrajinu, by měly mít možnost činit informovaná rozhodnutí, což by rovněž podpořilo udržitelnost jejich návratu. Členské státy by měly v zájmu bezproblémového ukončování dočasné ochrany zavést strukturovanější přístup k podpoře samofinancovaných zkušebních návštěv, jak je stanoveno v čl. 21 odst. 1 směrnice 2001/55/ES. Tyto návštěvy by mohly sloužit jako opatření k posílení důvěry osob požívajících dočasné ochrany, neboť by jim umožnily zkontrolovat situaci týkající se jejich rodiny či majetku nebo posoudit míru zkázy ve své komunitě a obecně celkové podmínky na Ukrajině. Aby se zvýšila účinnost těchto návštěv a zabránilo se jejich zneužívání, měl by členský stát pro tyto návštěvy stanovit parametry, podmínky a požadavky. Všechny tyto požadavky by měly být koordinovány s ostatními členskými státy a měly by být stanoveny a sdělovány transparentním způsobem. Za tímto účelem by členské státy měly zřídit kontaktní místa. Je nezbytné vzít v úvahu, že některé osoby nemusí být schopny uskutečnit zkušební návštěvy samy. V takových případech mohou členské státy zvážit, že tyto zkušební návštěvy zorganizují a podpoří.
- 8) Členské státy jsou povinny přijmout opatření nezbytná k umožnění dobrovolného návratu osob, jejichž dočasná ochrana skončila. Za tímto účelem by členské státy měly zavést programy dobrovolného návratu. Aby byla zajištěna účinnost těchto programů a předešlo se riziku jejich zneužití, měly by být pečlivě koncipovány, měly by být komplexní a mělo by se o nich vhodným způsobem informovat, přičemž by měly zohledňovat potřeby a kapacity Ukrajiny, jakož i potřeby vysídlených osob v rámci Unie i situaci osob, které zůstaly na Ukrajině, aby byla zachována sociální soudržnost. Z tohoto důvodu by měl každý takový program upřednostňovat podporu reintegrace do příslušných komunit, na kterou budou na Ukrajině k dispozici finanční prostředky Unie, namísto jednotlivých balíčků. Měly by být jednoznačně stanoveny podmínky způsobilosti pro tyto programy a osoby, které je hodlají využívat, by měly mít povinnost se do nich přihlásit. Členské státy by v rámci těchto programů mohly zvážit pomoc při organizaci opouštění území, například v případech, kdy se do stejné oblasti na Ukrajině vrací velký počet vysídlených osob.
- 9) Tyto programy dobrovolného návratu by měly mít omezenou a pevně stanovenou dobu trvání, měly by však poskytovat dostatečnou dobu pro zajištění vhodné koordinace s ukrajinskými orgány s cílem usnadnit postupnou a přiměřenou integraci osob vracejících se do svých komunit, včetně přístupu k základním službám a zařízením, jako je ubytování, bydlení nebo lékařská péče. Z tohoto důvodu a s cílem zajistit koordinaci počáteční doby trvání programu dobrovolného návratu se všemi členskými státy a ukrajinskými orgány by programy dobrovolného návratu měly stanovit lhůtu k opuštění území, která by umožnila dosažení těchto cílů, konkrétně lhůtu v trvání případně až jednoho roku. Během této lhůty by mělo být příslušným osobám umožněno i nadále oprávněně pobývat v členském státě. Vzhledem k tomu, že okolnosti na místě se mohou od nynějšího okamžiku do ukončení dočasné ochrany vyvíjet, měly by členské státy v případě, že předpokládaná doba nebude dostatečná k zajištění postupné a udržitelné reintegrace na Ukrajině, vzájemně mezi sebou i s ukrajinskými orgány koordinovat stanovení jiné nebo prodloužené lhůty k dobrovolnému opuštění území v rámci programů dobrovolného návratu.
- 10) Aby se snížila administrativní zátěž spojená s možným individuálním vydáváním povolení k pobytu osobám přihlášeným do programů dobrovolného návratu, měly by členské státy využít možnosti stanovené v čl. 21 odst. 3 směrnice 2001/55/ES a umožnit osobám, které požívaly dočasné ochrany a které využívají program dobrovolného návratu, rozšířit práva, která jsou spojena s dočasnou ochranou a

stanovena v kapitole III směrnice 2001/55/ES, na uvedené osoby požívající dočasné ochrany i na dobu po skončení trvání dočasné ochrany až do data návratu na Ukrajinu nebo do konce lhůty k dobrovolnému opuštění území v rámci programu dobrovolného návratu. Kromě toho by členské státy měly v zájmu zajištění kontinuity a předcházení situacím, kdy by osoby pobývaly bezprostředně po skončení dočasné ochrany na území členských států neoprávněně, zajistit, aby osoby, které využily dočasné ochrany, mohly oprávněně pobývat na území daného členského státu v období mezi skončením dočasné ochrany a dobou, kdy se tyto osoby mohou přihlásit do programu dobrovolného návratu.

- 11) Je možné, že Ukrajina nebude v okamžiku skončení dočasné ochrany schopna uspokojit potřeby osob s určitou specifickou zranitelností, a to i mimo oblast zdraví. V zájmu zajištění udržitelného návratu do vlasti, který zohledňuje schopnost Ukrajiny uspokojit potřeby specifických skupin, by členské státy měly uplatňovat čl. 23 odst. 1 směrnice 2001/55/ES také na osoby, které jsou zranitelné i z jiných důvodů, než je zdravotní stav, a přijmout nezbytná opatření týkající se podmínek pro pokračování jejich oprávněného pobytu. Členské státy by měly v příslušných případech zajistit, aby podmínky pobytu zohledňovaly zvláštní potřeby dotčených osob.
- 12) Členské státy by měly využít možností stanovených v čl. 23 odst. 2 směrnice 2001/55/ES, aby umožnily osobám pobývat na svém území i po uplynutí doby trvání dočasné ochrany, a to zejména rodinám, jejichž děti jsou nezletilé a navštěvují školu v některém členském státě.
- 13) Aby bylo zaručeno řádné poskytování informací a aby osoby požívající dočasné ochrany mohly činit informovaná rozhodnutí s plným vědomím všech skutečností, je nezbytné maximálně využívat stávající nástroje a kanály a vyhnout se zdvojování úsilí. Za tímto účelem by měla být v členských státech zřízena střediska jednoty (*Unity Hubs*), která by měla sloužit k poskytování informací o přechodu na jiný druh právního postavení, o zkušebních návštěvách a o programech dobrovolného návratu. Členské státy mohou na podporu těchto středisek jednoty využívat prostředky z Azylového, migračního a integračního fondu zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1147¹⁶, včetně dodatečných přidělů vyplývajících z revize víceletého finančního rámce v polovině období a přezkumu programů členských států v rámci Azylového, migračního a integračního fondu v polovině období. K tomuto účelu by bylo možné získat podporu i od interních organizací a třetích zemí. V zájmu zefektivnění úsilí by členské státy měly do svých individuálních plánů na zřízení středisek jednoty začlenit i znalosti, kapacity a sítě nabízené mezinárodními organizacemi.
- 14) Aby byl zajištěn koordinovaný přístup k provádění tohoto doporučení mezi členskými státy a s ukrajinskými orgány, měly by členské státy provádět koordinaci, vyměňovat si informace a sledovat situaci na místě na různých příslušných fórech včetně Platformy solidarity, k níž budou podle potřeby přizvány i ukrajinské orgány.
- 15) Jelikož ukončování dočasné ochrany povede k významným změnám postavení vysídlených osob, je nezbytné mít přesný přehled o vývoji situace. Členské státy by proto měly pravidelně a včas aktualizovat své údaje o dočasné ochraně na Platformě pro registraci dočasné ochrany včetně číselných údajů o neaktivních registracích.

¹⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1147 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond (Úř. věst L 251, 15.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj>).

- 16) [V souladu s článkem 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámilo Irsko [dopisem ze dne...] své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.]

NEBO

[V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Irsko neúčastní přijímání [tohoto aktu] a [tento akt] pro něj není závazný ani použitelný.]

- 17) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto doporučení a toto doporučení pro ně není použitelné,

DOPORUČUJE:

Opatření na podporu přechodu na jiné druhy právního postavení již před ukončením dočasné ochrany

1. Členské státy by měly podporovat a usnadňovat přístup k vnitrostátním právním postavením v případě osob požívajících dočasné ochrany, které v členském státě vykonávají zaměstnání, samostatnou výdělečnou činnost, odbornou přípravu nebo vzdělávání a výzkum, nebo které by měly nárok na vnitrostátní právní postavení z rodinných nebo jiných důvodů a které by splňovaly podmínky stanovené vnitrostátními právními předpisy.
2. Členské státy by měly umožnit osobám, které požívají dočasné ochrany, zejména v případech, kdy není možný přístup k vnitrostátním právním postavením, a které by jinak měly nárok na získání jiného postavení na základě práva EU, aby požádaly o povolení upravená směrnicemi (EU) 2016/801, (EU) 2021/1883 a (EU) 2024/1233 za předpokladu, že by nebyly držiteli tohoto postavení současně s povolením uděleným podle uvedených směrnic. Členské státy by měly co nejdříve, nejpozději však v okamžiku podání žádosti o povolení, informovat osoby požívající dočasné ochrany o rozdílu mezi právy udělenými na základě dočasné ochrany a na základě uvedených směrnic. Měly by je také co nejdříve, nejpozději však v době podání žádosti, informovat o tom, že nemohou současně využívat dočasnou ochranu a získat povolení podle těchto směrnic.

Opatření připravující podmínky pro bezproblémovou a udržitelnou reintegraci na Ukrajině

3. Členské státy by měly v souladu s čl. 21 odst. 1 směrnice 2001/55/ES umožnit zkušební návštěvy na Ukrajině, které by byly financovány z vlastních zdrojů. V této souvislosti by členské státy měly:
 - a) stanovit parametry nebo podmínky zkušebních návštěv a koordinovat je s ostatními členskými státy;
 - b) informovat o těchto parametrech nebo podmínkách osoby, které budou chtít takové návštěvy uskutečnit. Za tímto účelem by měla být zřízena kontaktní místa;

- c) v případech, kdy dotčené osoby nebudou schopny samy zorganizovat a financovat zkušební návštěvu, zvážit organizaci a podporu těchto zkušebních návštěv.
4. Zavést programy dobrovolného návratu v souladu s čl. 21 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES, které se použijí po ukončení dočasné ochrany. V této souvislosti by členské státy měly:
- a) zajistit koordinaci s ukrajinskými orgány s cílem usnadnit reintegraci do komunit na Ukrajině, například při hledání ubytování či bydlení nebo zajištění přístupu k základním službám a infrastrukturám včetně lékařské péče;
 - b) zajistit, aby podpora v rámci programů dobrovolného návratu upřednostňovala podporu reintegrace do komunit na Ukrajině před individuálními balíčky;
 - c) stanovit podmínky způsobilosti pro využití programu dobrovolného návratu;
 - d) po osobách, které chtějí využít programu dobrovolného návratu, požadovat, aby se do tohoto programu přihlásily, a mohly jej tak využít;
 - e) stanovit konkrétní lhůtu pro dobrovolné opuštění území v rámci programu, která může trvat až jeden rok po skončení dočasné ochrany. Zajistit koordinaci s ostatními členskými státy a s ukrajinskými orgány a v souladu s bodem 8 v případě, že by s ohledem na vývoj na místě byla v rámci programu zapotřebí jiná nebo prodloužená lhůta pro dobrovolné opuštění území, pokud by stanovená doba nebyla dostatečná pro zajištění postupné a udržitelné reintegrace osob na Ukrajině;
 - f) využít možnosti podle čl. 21 odst. 3 směrnice 2001/55/ES rozšířit práva spojená s dočasnou ochranou stanovená v kapitole III směrnice 2001/55/ES na osoby, které požívaly dočasné ochrany a využívají programu dobrovolného návratu, a to až do dne návratu na Ukrajinu nebo do konce lhůty pro dobrovolné opuštění území v rámci tohoto programu. Zajistit pokračování oprávněného pobytu mezi datem ukončení dočasné ochrany a lhůtou, kdy se daná osoba může do tohoto programu přihlásit;
 - g) zvážit možnost pomoci s organizací opouštění území, zejména v případech, kdy se do stejné oblasti na Ukrajině vracejí velké skupiny vysídlených osob.
5. Členské státy by měly při náležitém respektování lidské důstojnosti přijmout nezbytná opatření týkající se podmínek pobytu osob, které nesplňují požadavky pro přístup k jiným postavením a mají jiné typy zranitelnosti než ty, na které se vztahuje čl. 23 odst. 1 směrnice 2001/55/ES, dokud Ukrajina nebude moci zajistit zvláštní potřeby těchto osob. Členské státy by měly v příslušných případech zajistit, aby podmínky pobytu zohledňovaly zvláštní potřeby dotčených osob.
6. Členské státy by měly v souladu s čl. 23 odst. 2 směrnice 2001/55/ES povolit rodinám, jejichž děti jsou nezletilé a navštěvují školu v členském státě, aby využily podmínky pobytu umožňující těmto dětem dokončit probíhající období školní docházky, pokud se datum ukončení dočasné ochrany stanovené rozhodnutím Rady přijatým v souladu s článkem 6 směrnice Rady 2001/55/ES nekryje s koncem školního roku.

Opatření k zajištění informovanosti vysídlených osob

7. Členské státy by měly zajistit, aby vysídlené osoby byly řádně informovány o možnostech přechodu na jiná právní postavení, včetně výhod a práv spojených s

přechodem na tyto druhy postavení, jakož i o situaci na Ukrajině, požadavcích na zkušební návštěvy a podpoře při návratu domů, která je k dispozici v Unii a na Ukrajině. V této souvislosti by členské státy měly:

- a) vytvořit rychlé vnitrostátní komunikační systémy a postupy, jako jsou například kontaktní místa nebo informační kampaň;
- b) v případě členských států, které hodlají ve spolupráci s ukrajinskými orgány zřídit na svém území střediska jednoty, využívat tato střediska jednoty k poskytování příslušných informací vysídleným osobám. Začlenit znalosti, kapacity a sítě poskytované mezinárodními organizacemi do vnitrostátního plánu na zřízení středisek jednoty;
- c) zvážit využití programu Azylového, migračního a integračního fondu včetně dodatečných přidělů vyplývajících z revize víceletého finančního rámce a přezkumu národních programů v polovině období na podporu středisek jednoty.

Opatření k zajištění koordinace, monitorování a výměny informací mezi členskými státy a s ukrajinskými orgány

- 8. Členské státy by měly koordinovat a vyměňovat si informace o příslušném vývoji, jakož i o provádění tohoto doporučení, vzájemně mezi sebou i s ukrajinskými orgány, a to i v rámci Platformy solidarity, k níž budou ukrajinské orgány podle potřeby přizvány.
- 9. Členské státy by měly sledovat vývoj a včas a pravidelně aktualizovat příslušné informace týkající se postavení vysídlených osob v příslušných databázích, včetně Platformy pro registraci dočasné ochrany, zejména pokud jde o počet osob požívajících dočasné ochrany nebo odpovídající ochrany podle vnitrostátního práva na území daného členského státu, počet osob, které přešly na jiná postavení a již nepožívají dočasné ochrany ani odpovídající ochrany podle vnitrostátního práva, a počet osob, jejichž registrace jsou neaktivní.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*